

Asia: VN/5966/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vanhemmuuslaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ortodoksinen kirkko kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vanhemmuuslaiksi (VN/5966/2019).

Suomen ortodoksinen kirkko kokee tarpeelliseksi ensin todeta, että laki ortodoksisesta kirkosta (985/2006) alkaa kirkon arvopohjan määrittelyllä: ”Suomen ortodoksinen kirkko perustuu Raamatun, perimätiedon, ortodoksisen kirkon dogmien, kanonien ja muiden kirkollisten sääntöjen varaan” (1 §). Edellä mainitusta arvopohjasta käsin kirkko katsoo voivansa yhtyä esityksen seuraaviin kohtiin:

- Suomen ortodoksinen kirkko katsoo tarkoituksenmukaiseksi yhdistää isyyslaki (11/2015) ja äitiyslaki (253/2018) vanhemmuuslaiksi, sillä äitiyden ja isyyden vahvistamiseen liittyy yhteisiä kysymyksiä.
- Suomen ortodoksinen kirkko kannattaa ratkaisua, jossa suuri osa vanhemmuuden tunnustamisista menee jatkossa suoraan äitiysneuvolasta Digi- ja väestötietovirastoon.
- Suomen ortodoksinen kirkko yhtyy esitysluonnoksessa todettuun näkemykseen pitää kiinni isyyden ja äitiyden nimikkeistä, mutta samalla toteaa, että myös vanhemmuustermin käyttäminen on mahdollista. Kirkko kokee tarpeelliseksi tässä kohtaa kuitenkin lausua, että ortodoksinen avioliittokäsitys perustuu heteroseksuaaliseen, elinikäistä uskollisuutta ja toinen toisesta huolenpitoa korostavaan suhteeseen.

Hedelmöityshoidot ja naisparien valinnanvapauden laajentaminen

Ortodoksisen kirkon etiikan keskiössä on ihmisyyys, joka saa alkunsa hedelmöityksessä. Siitä katsotaan alkavan elämän, jota ei voi sivuuttaa toisen ihmisen oikeuksilla. Näin ollen ihmisen kokeman lapsettomuuden ei voida suoraan katsoa luovan oikeutta lapsen saamiseen, vaan ensisijaisena tarkastelunäkökulmana on syntyvä uusi ihminen ja kunnioitus hänen ihmisarvoaan kohtaan.

Hedelmöityshoidot liittyvät ortodoksisen kirkon näkökulmasta kysymyksiin ihmisen pyhyydestä ja inhimillisen elämän kunnioittamisesta hedelmöityshetkestä alkaen, joten tieteen mahdollistamia ihmisen lisääntymismahdollisuuksia tulee tarkastella huolellisesti. Ortodoksisella kirkolla maailmanlaajuisesti ei ole yhtä kattavaa kantaa, vaan paikalliskirkot ovat antaneet ohjeita erilaisiin tilanteisiin ja vaihtoehtoihin.

Ortodoksinen etiikka vaatii myös jokaisen tilanteen tarkastelua ainutlaatuisena, ja siksi eettisissä kysymyksissä täysin yksiselitteisten vastausten antaminen on mahdotonta. Ihmisen mahdollisuus lisääntyä on lahja, jota ei myöskään voida rajoittaa vain tiettyihin elämänmuotoihin. Sen vuoksi nyky-yhteiskunnassa on ensiarvoisen tärkeää tarjota monipuolista ohjausta ja tukea eri tavoin heille, joille lapsettomuus on kipeä asia.

Kahden eri sukupuolta olevan avioliitto ja uuden elämän syntyminen sen kautta on ortodoksisen elämän erityinen arvo. Ortodoksisen kirkon näkökulmasta on suositeltavaa, että suomalainen lainsäädäntö nousee avioliiton pohjalta vahvistaen näin sitoutumista ja vakautta perhe-elämässä.

Vaikka ortodoksinen kirkko katsoo, että lapsi on avioliiton suoma lahja ja siunaus, se ei kuitenkaan merkitse oikeutta lapseen. Avioelämä ilman lasta ei ole puutteellista tai viallista, mutta lapsettomuus voidaan ymmärtää myös sairaudeksi, johon voidaan etsiä apua lääketieteen keinoin. Edellä mainittuun viitaten Suomen ortodoksinen yhtyy näkemyksessään vuoden 2011 lausuntoonsa adoptiolainsäädännön uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä (OM 16/41/2007).

Muuta

Suomen ortodoksinen kirkko pitää ensiarvoisen tärkeänä, että esityksen lapsivaikutukset otetaan huomioon, eli esityksen positiiviset ja negatiiviset vaikutukset lapsiin arvioitaisiin mahdollisimman laaja-alaisesti.

Heikkilä Jelisei
Suomen ortodoksinen kirkko